

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 27 november 2018
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Becht
Portefeuille(s) : Onderwijs; Regionaal Bureau Leerplicht
Contactpersoon : G. Kraaijkamp
Tel.nr. : 8278
E-mailadres : kraaijkamp.g@woerden.nl

Onderwerp:

Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht 2017/2018

Kennisnemen van:

Het Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht 2017/2018

Inleiding:

Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) Utrecht Noord werkt voor de gemeenten Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht, De Ronde Venen en Woerden. Het RBL maakt onderdeel uit van de ambtelijke organisatie van de gemeente Woerden. Het RBL maakt per schooljaar een jaarverslag. Onlangs is het Jaarverslag 2017/2018 verschenen. De raad wordt door middel van deze raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld. De opgenomen cijfers betreffen steeds de in het RBL deelnemende gemeenten gezamenlijk.

Kernboodschap:

Het jaarverslag bevat informatie over de activiteiten van het RBL. Het RBL handhaaft de Leerplichtwet. Dit betreft alle leerlingen van 5 tot/met 17 jaar. Het RBL komt in actie bij langer durend verzuim en heeft een bemiddelde en adviserende rol. Bij het RBL is de RMC-functie ondergebracht; de regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters. Dit betreft jongeren zonder startkwalificatie en schoolinschrijving. Het RBL volgt deze jongeren tot ze 23 jaar zijn en begeleidt hen met het doel dat zij (indien mogelijk) alsnog een startkwalificatie halen.

Van belang is verder dat het RBL het project JOW! (Jongeren Onderwijs Werkt) uitvoert voor de gemeenten Montfoort, Oudewater en Woerden. Het project richt zich op de bevordering van participatie van jongeren van 16 tot/met 26 jaar die ondersteuning nodig hebben bij het verwerven van een "betekenisvolle" besteding van de dag (het volgen van onderwijs, het verrichten van (aangepast) betaald werk, dagbesteding en/of een zorgtraject). JOW! betreft (voor de genoemde gemeenten) een uitbreiding van de RMC-functie wat betreft de doelgroep en de doelstellingen. In de afgelopen periode is gewerkt aan de doorontwikkeling van JOW! De raad zal daarover binnenkort separaat worden geïnformeerd.

Wat betreft de doelgroep 6 tot/met 17 jaar is in 2017/2018 uitvoering gegeven het zogenaamde thuiszitterspact met het doel dat in 2020 geen enkele leerling langer dan drie maanden thuiszit zonder

passend aanbod. Hierover zijn afspraken gemaakt met de samenwerkingsverbanden. Er is nauw contact tussen leerplicht en het samenwerkingsverband om deze jongeren te volgen en hierop te acteren. In 2017/18 zijn 57 thuiszitters (jongeren die niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling) geregistreerd bij het RBL. 40 van deze jongeren zijn na een thuiszitperiode weer teruggekeerd naar school. Voor 5 jongeren is nog geen oplossing gevonden. De overige jongeren zijn verhuisd buiten onze regio of 18 jaar geworden.

Ten opzichte van het voorgaande jaar zijn door het RBL ongeveer een gelijk aantal casussen behandeld (ongeveer 1.600). Het relatieve verzuim (de jongere staat wel ingeschreven maar volgt geen onderwijs) is iets gedaald, er zijn meer casussen rondom advies & bemiddeling. Dit valt te kenschetsen als een voorzichtige positieve ontwikkeling. Door eerdere betrokkenheid van het RBL kan daadwerkelijk verzuim worden voorkomen.

Het RMC-team binnen het RBL heeft in het schooljaar 2017/2018 311 verzuimdossiers (18+) behandeld. In het jaar daarvoor waren dat er nog 448. De afname is mede het gevolg van een grotere inzet van de RMC-administratie: alleen dossiers waarbij actie gewenst is worden door het RMC-team opgepakt, bij de rest vindt administratieve afhandeling plaats.

Op deze manier wordt dreigend langdurig verzuim eerder onderkend en aangepakt. In meer dan driekwart van de gevallen leidt betrokkenheid van het RMC-team tot het voorkomen van voortijdige schooluitval.

In het schooljaar 2017/2018 zijn daarnaast 959 dossiers van voortijdig schoolverlaters in behandeling genomen. Een grote groep hierin betreft zogenaamde 'oud voortijdig schoolverlaters': jongeren zonder startkwalificatie die al meerdere jaren niet meer naar school gaan. Periodiek wordt onderzocht wat deze jongeren doen. De meesten van hen hebben betaald werk of een uitkering. In vergelijking met het voorgaande jaar zijn wat minder voortijdig schoolverlaters teruggekeerd naar een vorm van onderwijs.

Vermeldingswaard is verder het project "Voetstappen van de jongere". Het project is erop gericht de samenwerking te versterken tussen RBL en sociale teams van de verschillende gemeenten. Omdat schoolverzuim en -uitval in veel gevallen te maken hebben met een complexe (gezins-)problematiek. In het kader van het project is de samenwerking tussen medewerkers van het RBL en de sociale teams van de verschillende deelnemende gemeenten versterkt door elkaar letterlijk op te zoeken.

Financiën:

Niet van toepassing.

Vervolg:

Niet van toepassing

Bijlagen:

Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht 2017/2018, corsanummer: 18.024050

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest

Jaarverslag schooljaar 2017-2018

Beeld: foto van leerlingen op de cover

Voorwoord

Het Regionaal Bureau Leerplicht Utrecht Noordwest (RBL) heeft mij gevraagd om een voorwoord te schrijven voor dit jaarverslag 2017-2018. Dat doe ik natuurlijk graag!

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren naar school gaan. Zo kunnen zij zich ontplooiën en een startkwalificatie halen die kansen biedt op werk en een zelfstandig bestaan. Onze jongeren zijn immers ons toekomstkapitaal. We doen onze uiterste best om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun toekomst.

Het RBL begeleidt verzuimende leerlingen. Daarmee heeft het RBL een belangrijke rol in de toekomstmogelijkheden van jongeren. Als een leerling afhaakt gaat het RBL samen met de school in gesprek met de leerling en zijn ouders. Zij onderzoeken wat er nodig is om de leerling terug naar school te laten gaan. Voor terugkeer naar school is samenwerking nodig met veel partijen: ouders, school, leraren en mentoren en anderen die leerling en ouders hierbij kunnen ondersteunen. Ik zie dat deze samenwerking het afgelopen jaar steeds beter van de grond komt.

Het RBL geeft aan dat er de afgelopen jaren een stijging was van het aantal verzuimmeldingen. Ook werd de problematiek steeds complexer. De werkdruk die daarmee ontstond was aanleiding om een efficiëncyslag te maken in onder andere de registratie en de werkprocessen. Toch is nog extra versterking nodig om huidige en toekomstige taken te vervullen.

Het schooljaar 2018/19 brengt voor het RBL een aantal uitdagingen:

- Het RBL richt zich ook op de doelgroep 'jongeren in kwetsbare positie'. Dat zijn jongeren die uitstromen uit Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en Praktijkonderwijs (PRO), uitvallers van de Entreeopleidingen (MBO1) en jongeren die al langer voortijdig hun school hebben verlaten. Ze monitoren deze jongeren en leiden hen via een andere partij toe naar een goede plek in de samenleving. Samenwerking met de gemeente en andere partijen is daarbij essentieel. De gemeenten hebben daarvoor zelf plannen ontwikkeld.
- Bij overgangen naar een andere school en specifiek de overstap van VO naar MBO is het risico groot dat een leerling uitvalt. Daarom zorgen we er met het regionale project 'De Overstap' voor dat deze leerlingen succesvol doorstromen naar een passende onderwijsplek.
- Het RBL werkt verder aan de Thuiszittersaanpak: geen jongeren langer dan 3 maanden thuis in 2020. Een scherp doel waar we integraal aan werken met scholen, jeugdartsen, samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, schoolmaatschappelijk werk, jeugdhulp en RBL.

Kortom, er is nog genoeg werk te doen!

Hetty Veneklaas,
Wethouder Onderwijs gemeente Stichtse Vecht

Beeld: foto wethouder Stichtse Vecht

Daar staan we voor!

De jeugd heeft de toekomst

Jongeren moeten de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen zodat ze zo zelfstandig en volwaardig mogelijk in de samenleving mee doen. Voor de één is dit het behalen van een startkwalificatie, voor de ander is dit het verkrijgen van de juiste baan of een vorm van dagbesteding. Door het bieden van kansen door scholen, werkgevers en gemeenten met ondersteuning van ouders en professionals krijgt iedere jongere de mogelijkheid.

Het volgen van onderwijs vergroot deze mogelijkheid. Het is daarbij belangrijk voortijdig schoolverlaten te voorkomen, of de jongere bij schoolverlaten zo snel mogelijk terug te geleiden naar school of een ander passend traject (o.a. werk, dagbesteding).

Met de meeste jeugdigen in onze regio gaat het gelukkig goed. Sommigen krijgen echter op weg naar volwassenheid te maken met problemen die leiden tot schoolverzuim en soms zelfs schooluitval. Schoolverzuim is vaak een signaal van grotere onderliggende problematiek.

Onze leerplichtambtenaren en het RMC-team van het RBL zijn er dan om samen met deze jeugdigen en hun omgeving naar een oplossing te zoeken. In hun werk ligt de nadruk op preventie, zorg, samenwerking en handhaving.

Foto 1: stock foto kinderen diverse leeftijden

Thuiszittersaanpak

De leerplichtconsulent kent als geen ander de praktijk van thuiszittende leerlingen. Het is een dynamische groep leerlingen, wat wil zeggen dat de aantallen en aard ervan constant fluctueert. Vaak treft de leerplichtambtenaar een complexe (thuis)situatie aan. Dan is alle kracht, creativiteit en samenwerking met de jongere, het gezin en onze partners nodig om tot een duurzame oplossing te komen. Dit lukt vaak, maar soms is er meer nodig om deze ambitie waar te maken. Een leerling die wel naar school kan, maar niet gaat is niet acceptabel. Het RBL houdt, met onze ketenpartners, thuiszitters in de gaten en zoekt steeds naar verbetering en vernieuwing. Soms is daarvoor nodig dat er 'out of the box' wordt gedacht én gehandeld.

Van alle betrokkenen verwachten we hiervoor dan ook een maximale inzet. En als thuiszitten zich toch voordoet, wordt dit zo snel mogelijk opgelost. Hiervoor zijn de afgelopen jaren verschillende acties en initiatieven in gang gezet, zoals verbetering van de registratie, versterking van de leerplichtfunctie en verbeterde samenwerking tussen partners. Een sluitende regionale thuiszittersaanpak wordt verder uitgewerkt, waarbij het RBL één van de partijen is.

Wat hebben we gedaan in de regio Utrecht Noordwest?

- Uitvoering geven aan het thuiszitterspact '*Van thuiszitten naar schoolgaan*' (maart 2017). De gezamenlijke afspraak is dat in 2020 in de regio Utrecht West geen enkele leerling langer dan 3 maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Concreet wordt ingezet op:
 - ✓ Investeren en steun bieden bij ontwikkeling van een sterke basis thuis en op school
 - ✓ Beschikbaarheid van specialistische zorg en ondersteuning indien noodzakelijk
 - ✓ Ondersteuning vanuit zorg en onderwijs wordt afgestemd en waar mogelijk geïntegreerd door kernpartners
- De scholen vallend onder het samenwerkingsverband Passenderwijs hebben allen een thuiszittersprotocol (ongeoorloofd afwezig).
- Het samenwerkingsverband RUW ontwikkelt een integrale aanpak thuiszitten (met scholen, GGD, RBL), waarin het signaleren en bespreekbaar maken van ziek zijn en thuiszitten een belangrijk punt is. Deze aanpak is als speerpunt opgenomen in het Ondersteuningsplan SWV VO RUW 2018 – 2022.
- Per 1 april 2018 is vanuit RUW en Timon gestart met de Woerdense BovenSchoolseZorgvoorziening (BOZ). Deze voorziening is er voor jongeren van 12 – 18 jaar uit het reguliere voortgezet onderwijs (VMBO, HAVO, VWO) in onze regio die tijdelijk niet meer op hun eigen school onderwijs kunnen volgen of langdurig thuiszitten. Bij deze jongeren is sprake van meervoudige problemen zoals gedragsproblemen, psychosociale problemen en/of complexe gezinsproblematiek. Voorwaarde voor toelating tot de BOZ is dat jongeren onderwijs kunnen volgen.

- Ziekteverzuimbegeleiding van de GGD (M@ZL-methodiek). In deze integrale aanpak van ziekteverzuim wordt op een gestructureerde wijze door de school, leerplicht en jeugdgezondheidszorg samengewerkt om het ziekteverzuim te verminderen c.q. te doen stoppen.

Voor wie en met wie werken we?

Uiteraard werken we voor alle jeugdigen tussen 5 en 23 jaar en zijn of haar ouder(s) of verzorger(s). Dit doen we dagelijks met hart en ziel. Daarnaast werken we natuurlijk veel en intensief samen met alle scholen waar leerlingen in onze regio naartoe gaan, binnen en buiten onze gemeenten. Dat samenwerken kunnen we niet alleen, daar hebben we partners als bijvoorbeeld de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, lokale jeugd/wijkteams en GGD-jeugdartsen voor nodig.

Het RBL voert de leerplicht- en RMC-taken uit voor de gemeenten De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Woerden, Montfoort en Oudewater. Uitgangspunt is het waarborgen van een stabiele en veilige schoolgang voor alle leerlingen woonachtig in onze regio.

Dag van de Leerplicht 15 maart 2018

Ook het RBL team nam dit jaar weer deel aan de landelijke dag van de leerplicht. In al onze vijf gemeenten bezochten wethouders onderwijs de hoogste groepen van een aantal basisscholen. Met iedere klas werd met behulp van een aantal stellingen aandacht besteed aan het recht op onderwijs en wat dat voor kinderen en scholen betekent. De volgende Dag van de Leerplicht is op 21 maart 2019.

Beeld: foto dag van de leerplicht

Beeld: logo's 5 gemeenten

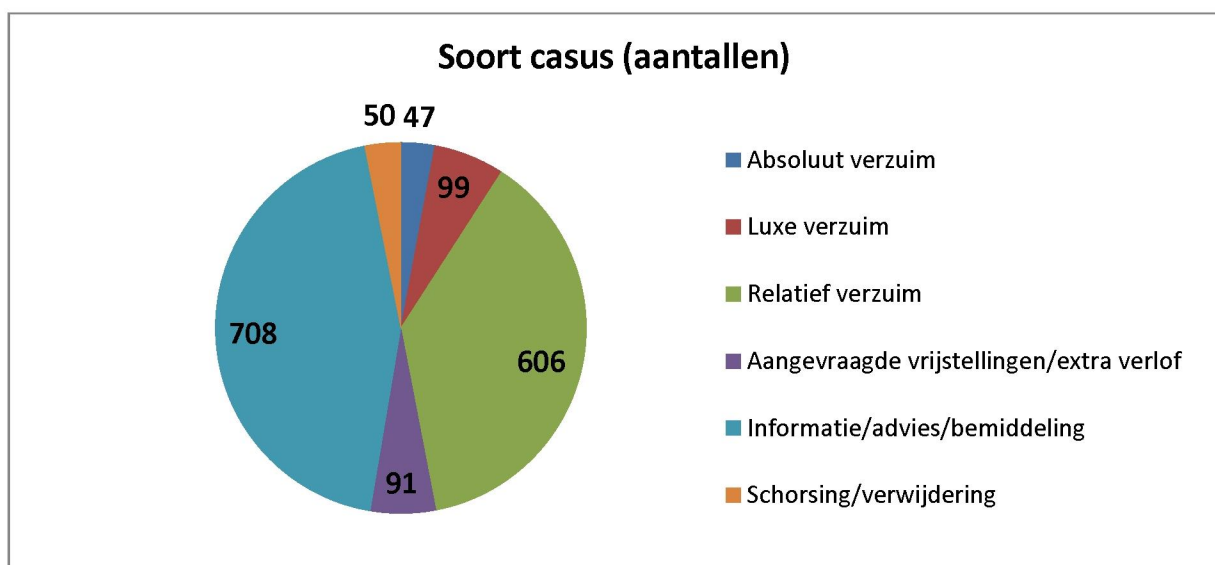
Leerplicht: kerntaken en -cijfers

We presenteren in dit deel de leerplichtdossiers die bij het RBL in schooljaar 2017/18 zijn binnengekomen en behandeld door de leerplichtconsulenten. Casussen die zonder tussenkomst van een leerplichtconsulent 'administratief' zijn opgelost, zijn hierin niet opgenomen. Zoals bijvoorbeeld meldingen voor absoluut schoolverzuim, waarbij nieuwe schoolinschrijvingen niet tijdig zijn verwerkt in de administratie van scholen en/of DUO.

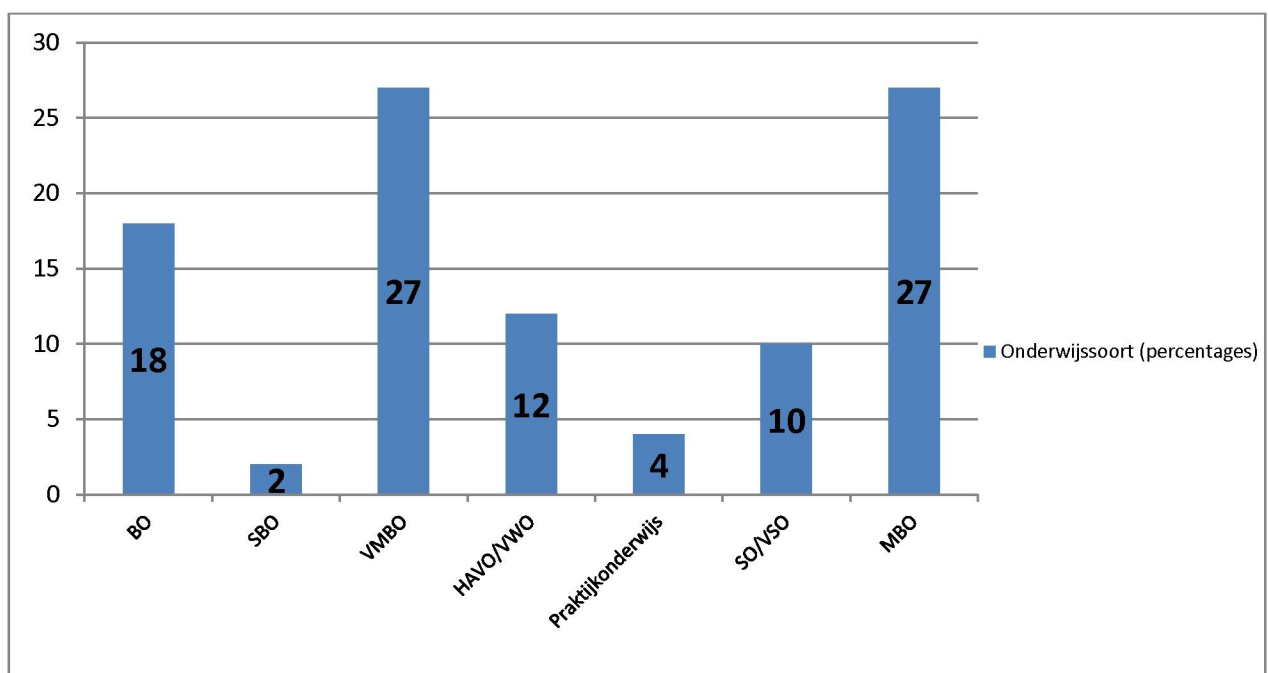
In het schooljaar 2017/18 woonden er **29.618** leerplichtigen in de vijf gemeenten van het RBL. Leerplichtigen zijn alle leerlingen van 5 tot en met 17 jaar.

De leerplichtconsulenten hebben in schooljaar 2017/18 gezamenlijk **1.601** casussen behandeld. Door de RBL-administratie zijn in totaal ruim **480** leerplichtdossiers afgehandeld zonder tussenkomst van een leerplichtconsulent.

Aantal leerplichtcasussen per verzuimsoort schooljaar 2017/18

Percentage leerplichtcasussen per onderwijssoort schooljaar 2017/18

Absoluut verzuim

Is een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling niet ingeschreven bij een school, dan is dat absoluut verzuim. Leerplichtconsulenten hebben het afgelopen schooljaar **47** maal onderzoek verricht naar vermoedelijk absoluut verzuim. Hieruit bleek dat er **één** jongere was waarbij absoluut verzuim kon worden vastgesteld, waarbij tevens een proces verbaal was opgemaakt. De overige **46** jongeren bleken na onderzoek een schoolinschrijving te hebben, of te zijn verhuisd.

Relatief verzuim

De leerplichtige jongere staat wel op een school ingeschreven, maar is zonder geldige reden afwezig en/of komt te laat. Verzuimt een leerling in vier weken tijd zestien les- en/of praktijkuren, dan is de school verplicht dit te melden bij de leerplichtconsulent. Afgelopen schooljaar zijn **606** meldingen in behandeling genomen.

Luxe verzuim

De leerplichtige jongere neemt verlof buiten de schoolvakantie zonder toestemming van de schooldirecteur of de leerplichtconsulent. Dit is **99** keer bij leerplicht gemeld door de scholen. Bijna **80** procent van deze meldingen komt uit het basisonderwijs.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is geoorloofd als een leerling om medische redenen niet naar school kan gaan. Vaak ziek zijn vormt echter een risico voor de schoolloopbaan en kan duiden op andere problemen. De school blijft verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs, ook aan de zieke leerling. Van ouders wordt een actieve houding verwacht om de oorzaak van de ziekte te achterhalen en om de juiste hulp in te zetten, in samenwerking met de jeugdarts van de GGD. De school stelt met ouders en leerling een plan op met gerichte doelen en een tijdslijn waarin de opbouw van het aantal uren schoolgang centraal staat. Wanneer er sprake is van een aangepast onderwijsprogramma bewaakt de leerplichtconsulent deze. In 2017/18 zijn **53** jongeren met ziekteverzuim bij het RBL gemeld door scholen, waarvan ruim **90** procent afkomstig van het voortgezet (speciaal) onderwijs of MBO.

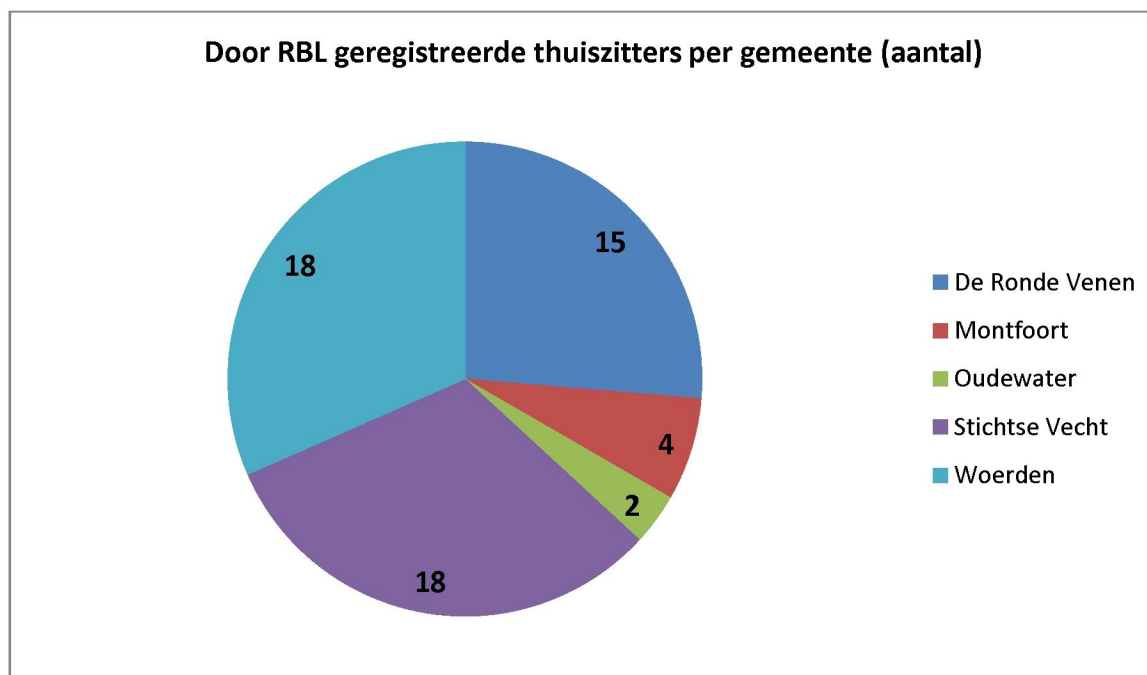
Foto 2: stock foto leerlingen po-leeftijd (4-12 jaar)

Thuiszitten

Een thuiszitter is een leerplichtige jongere die langer dan vier weken niet naar school gaat, maar wel ingeschreven staan bij een school én alle kinderen die überhaupt niet staan ingeschreven bij een school, maar wel leerplichtig zijn (absoluut verzuim). Deze jongere heeft geen ontheffing van leerplicht of vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs. Door goed aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte en door een integrale aanpak van betrokken partijen (school, jeugdarts, samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, Leerplicht) kan thuiszitten worden beperkt en voorkomen. In 2017/18 zijn **57** thuiszitters geregistreerd bij het RBL. Het grootste deel van deze leerlingen is na de 'thuiszitperiode' weer naar het onderwijs teruggekeerd (**40** leerlingen). Dat kan zijn:

- de oorspronkelijke school/klas
- een andere school of ander schooltype
- een onderwijs-zorg arrangement

12 leerlingen zijn verhuisd of 18 jaar geworden, bij **5** leerlingen was nog geen passende oplossing gevonden.

Bemiddeling en advies

Leerplichtconsulenten worden regelmatig door scholen en ouders benaderd voor het bemiddelen of adviseren in verschillende situaties. Het werk bestaat naast, wettelijke handhavingstaken, voor een groot deel uit deze preventieve taken (dus voordat schoolverzuim begint).

Leerplichtconsulenten bemiddelen of adviseren bijvoorbeeld tussen school en leerling/ouders bij een conflict, het zoeken naar een passende school of bij het informeren van scholen omtrent extra verlof of luxe verzuim.

Onder preventie valt dus al het contact met leerplichtconsulenten **zonder** dat er sprake is van gemeld schoolverzuim door scholen. In schooljaar 2017/18 hebben de leerplichtconsulenten **708** dossiers behandeld.

Schorsen en verwijderen van school

Indien leerlingen zich niet houden aan het beleid van een school of de schoolregels, kan een school overgaan tot een maatregel zoals waarschuwen, schorsen en uiteindelijk verwijderen. De laatste maatregel is het minst wenselijk en willen we zoveel mogelijk voorkomen. In 2017/18 is schorsing **45** keer gemeld. **5** leerlingen zijn uiteindelijk verwijderd van hun school.

Mieke

Begin van het schooljaar belt de moeder van Mieke. Mieke is net 17 jaar geworden. Ze zit op het voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met gedragsproblemen en ze is gezakt voor haar vmbo-t examen: ze heeft 4 van de 6 certificaten behaald. School heeft haar verwezen naar de entree-opleiding (MBO niveau 1) maar dat wil ze niet. Ze wil heel graag alsnog dat diploma halen waarmee ze naar de opleiding kan waar ze zich voor had aangemeld. Voor Mieke en haar moeder is het heel moeilijk om op school zaken geregeld te krijgen. Mieke laat de moed bijna zakken...

Leerplicht gaat samen met Mieke en haar moeder in overleg met school. Ze heeft 4 vakken gehaald, die hoeft ze dus niet over te doen. Een heel jaar naar school om 2 vakken te volgen is ook niet gemakkelijk voor een leerplichtige leerling van 17 jaar. We spreken uiteindelijk een maatwerktraject af waarbij Mieke 2 vakken volgt op school en 3 dagen stage gaat lopen. Intussen twijfelt Mieke over haar studiekeuze: ze had zich aangemeld bij de MBO-opleiding voor schoonheidsspecialiste, omdat haar beste vriendin dat ook zou gaan doen. En de vriendschap is intussen voorbij...

Het RBL neemt een test bij haar af en samen komen ze bij een heel andere opleiding uit, waar Mieke wel enthousiast van wordt: verkoopspecialist. Ze ziet zichzelf al staan in haar eigen winkel! Na een schooljaar met ups en downs haalt Mieke haar certificaten net niet. Een domper. Opnieuw wordt ze verwezen naar de entree-opleiding. Alle inspanningen lijken voor niets geweest. Leerplicht neemt contact op met de opleiding waar ze zich voor heeft aangemeld en ze mag alsnog een toelatingstest doen. Begin van het nieuwe schooljaar stuurt moeder een appje: het is gelukt, Mieke is geslaagd voor de test en ze kan beginnen aan de door haar gewenste MBO-opleiding, op het door haar gewenste niveau.

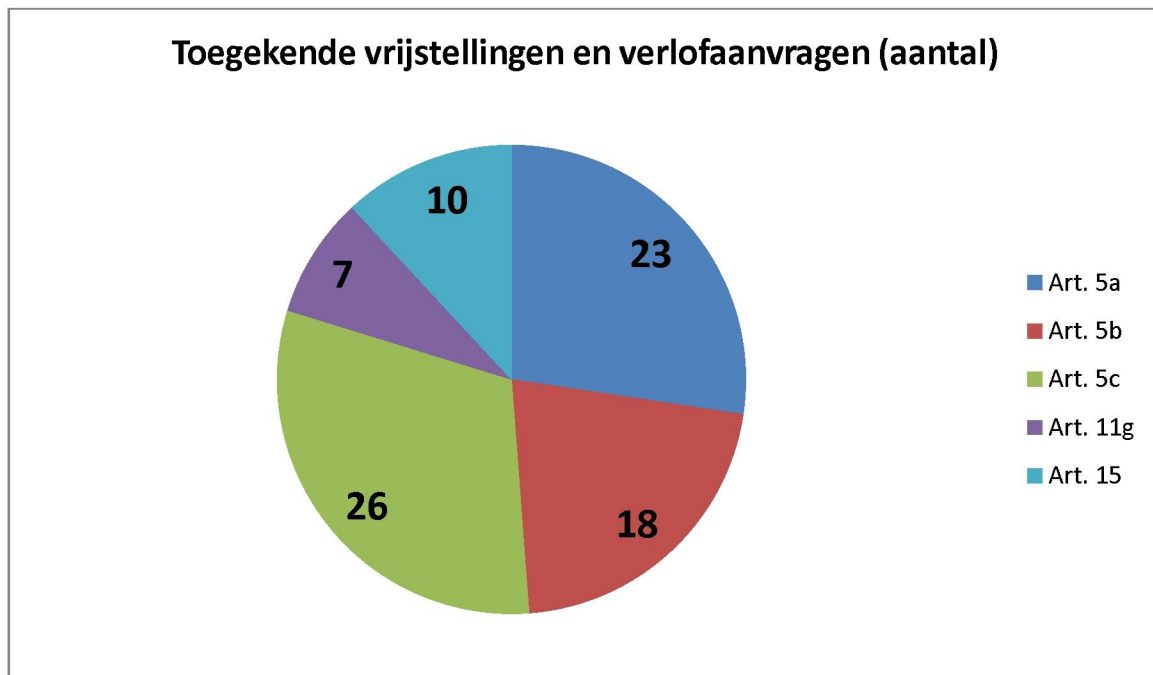
Foto 3: stock foto leerlingen vo-leeftijd (12-18 jaar)

Vrijstellingen en extra verlof

Leerplicht- en kwalificatieplichtige leerlingen horen elke schooldag aanwezig te zijn op school. Er is binnen de leerplichtwet een aantal vormen van vrijstellingen hierop mogelijk:

- vervangend schooltraject, ander onderwijs (Art. 15)
- extra verlof wegens gewichtige omstandigheden (Art. 11g)
- psychische of lichamelijke beperkingen of ongeschiktheid (Art. 5a)
- bezwaar tegen de richting van het onderwijs (Art. 5b)
- volgen van onderwijs in het buitenland (Art. 5c)

Aantal toegekende vrijstellingen en verlofaanvragen schooljaar 2017/18¹

Hoe was het een jaar eerder?

Qua leerplichtcijfers komt schooljaar 2017/18 goed overeen met een jaar eerder, 2016/17. Dat jaar waren er in totaal **1.601** casussen door leerplichtconsulenten behandeld, nu **1.605**.

In de verdeling naar soort casus zijn kleine verschillen te zien. Casuïstiek rondom luxeverzuim (**99** versus **140**) en relatief schoolverzuim (**606** versus **670**) is wat gedaald. Daarentegen waren er meer casussen rondom advies & bemiddeling (**708** versus **631**). De door het RBL aantal geregistreerde thuiszitters komt overeen met 2016/17 (**57** versus **58**). Ook het aantal (verschillende) toegekende vrijstellingen is voor beide schooljaren nagenoeg gelijk.

¹ Van de in totaal 81 vrijstellingsaanvragen (Art. 5a, b, c en 15) zijn er 4 afgewezen, bij aanvragen voor extra verlof (Art. 11g) zijn 3 van de 10 afgewezen.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie: kerntaken en -cijfers

Jongeren tussen 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie en schoolinschrijving zijn voortijdig schoolverlaters. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of mbo-diploma niveau 2 of hoger. Met een startkwalificatie heeft een jongere een grotere kans op het vinden van (duurzaam) werk op de arbeidsmarkt.

Het RBL volgt alle voortijdig schoolverlaters (nieuwe en bestaande, dus oudere dossiers) en begeleidt hen tot ze 23 jaar zijn, zodat ze indien mogelijk, alsnog hun startkwalificatie kunnen behalen. Dit is het werk van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). Het werk wordt uitgevoerd door ons RMC-team.

Aanpak en visie

Het werkveld van de RMC is continu in beweging en ontwikkelt zich naar de geest van de tijd. Bijvoorbeeld door de centrale rol van DUO in de gegevensuitwisseling (verzuimloket en BRON) en de toegang tot SUWI, is het zicht op voortijdig schoolverlaters en verzuim 18+ enorm toegenomen. Ook de (landelijke) trend om meer outreachend te gaan werken is langzaam neergedaald binnen het werk van de RMC. Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten speelt zich af in een divers krachtenveld. Het RMC-team werkt veelal in een complex systeem van gemeenten, scholen en overige ketenpartners.

Foto 4: stock foto jong volwassene (17-22 jaar)

Samenvattend is de hoofdtak van het RMC-team voortijdig schoolverlaters en jongeren die op het MBO verzuimen terug te leiden naar een opleiding (tot aan een startkwalificatie) of passend werk/inkomen/zorg. Andere functies, naast begeleiding, binnen de RMC zijn:

- Coördineren en sturing geven aan de uit te voeren taken/opbrengsten en verantwoordelijk zijn aan contactgemeente (stad Utrecht) en ministerie OCW.
- Verbinden tussen de diverse (gemeentelijke) beleidsterreinen, waarbij zorg en werk & inkomen de belangrijkste zijn.
- Zorg dragen voor een up to date RMC administratie, verwerken van meldingen, bijhouden van dossiers en overdragen aan RMC trajectbegeleiding.

Een jongere die voortijdig van school gaat, wordt benaderd door het RMC-team van het RBL. Die bekijkt samen met de jongere wat de mogelijkheden op het gebied van opleidingen of werk zijn. Ook als er op persoonlijk vlak problemen zijn kan de medewerker ondersteunen, bijvoorbeeld met een doorverwijzing naar de hulpverlening.

Het RBL heeft de volgende visie als het gaat om voorkomen van voortijdig schoolverlaten:

- (vrijwel) iedere jongere die met de RMC te maken krijgt is kwetsbaar in de zin van kans op een startkwalificatie, arbeidsdeelname (duurzaam en zelfredzaamheid) en zinvolle dagbesteding.
- Het RMC-team heeft binnen de gemeente de unieke positie om jongeren (thuis) op te kunnen zoeken. Iedere nieuwe voortijdig schoolverlater waarvan de situatie na onderzoek niet duidelijk is, kan dan ook rekenen op een huisbezoek van de RMC-trajectbegeleider.

Malik

Hij heeft een droom: hij wil steward worden. Dat blijkt in ons eerste gesprek. Malik komt samen met zijn taalcoach, hij is dan nog 18 en heeft op school te horen gekregen dat hij moet stoppen met zijn MBO-opleiding automonteur op niveau 2 want die is – zeker qua taal – te moeilijk voor hem.

Waarom hij na de Entree (niveau 1) naar deze opleiding is verwezen, kan hij me niet vertellen; hij heeft geen auto, geen brommer, en geen interesse in techniek. Hij heeft wel een droom! En nu zeggen ze op school dat hij beter kan gaan werken. Maar hij wil naar school.

Als oudste zoon in een Somalisch vaderloos gezin heeft Malik een belangrijke rol en is het heel belangrijk voor hem om een goede opleiding te volgen en niet onder te doen voor zijn kleine broertje. En hij werkt al: hij heeft een baantje bij de McDonalds. Na een intake wordt hij aangenomen op de opleiding voor gastheer (horeca niveau 2) – men vindt hem uitermate geschikt voor het beroep; er zijn echter wel zorgen over zijn taalniveau. Uiteindelijk is hij pas 3 jaar in Nederland en is hij in een (te) hoog tempo door de ISK en de Entree geloodst.

Zo start Malik dus met de opleiding voor gastheer. Na een jaar blijkt inderdaad dat hij alle kwaliteiten heeft voor het vak maar dat hij zijn taalniveau echt extra aandacht nodig heeft. Hij zal op de opleiding via het reguliere mbo niet met een diploma kunnen afronden.

Op de laatste schooldag hoort zijn taalcoach van school dat hij moet stoppen en dat ze The Colour Kitchen adviseren. Een geweldige opleiding, waarvoor wel weer een intake nodig is, én toestemming van de gemeente, én een uitkering voor 1 jaar. En dat is gelukt! De RMC trajectbegeleider heeft veel telefoontjes gepleegd, gemaaild,

overlegd met de beleidsambtenaren in de gemeente, maar iedereen deed mee. Hij is begonnen met de opleiding en een stap dichterbij zijn droom.

Aantal 18 – 22 jarigen per gemeente op 1 januari 2017

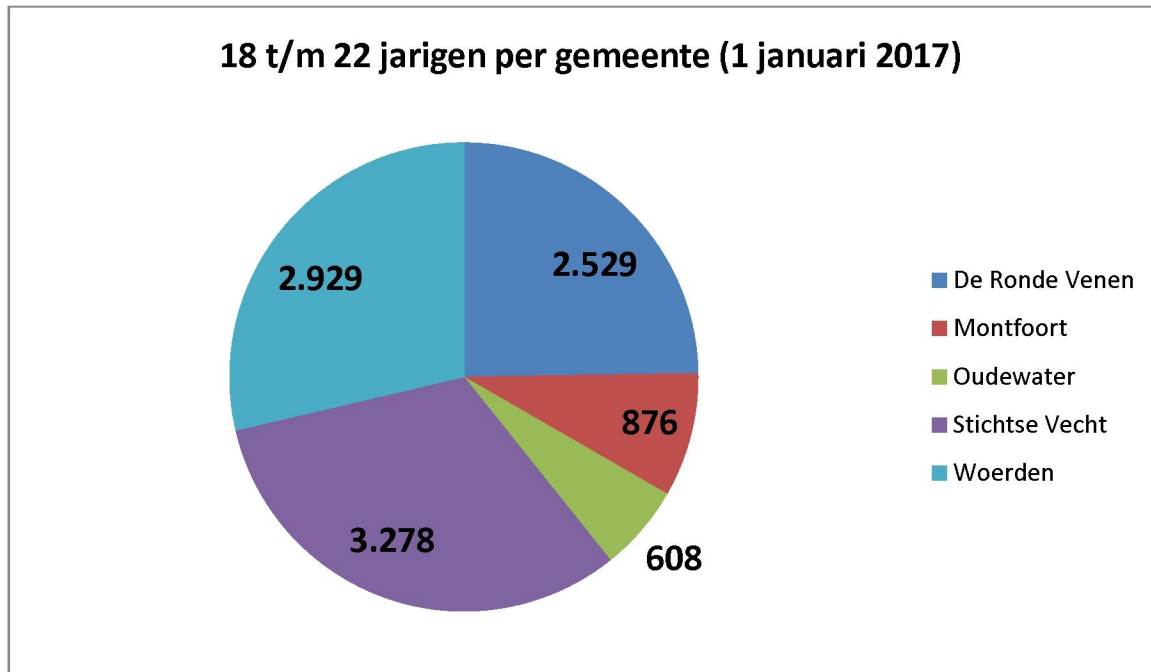

Foto 5: stock foto jong volwassene (17-22 jaar)

Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2017-2020

Nagenoeg alle bestaande initiatieven/overleggen rondom schooluitval en toeleiding naar werk zijn in de regio Utrecht samengebracht in de SchoolWerkt-agenda (2017 – 2020) met als centrale doelstelling: *'jongeren begeleiden op hun unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving'*. De SchoolWerkt-agenda geeft de kaders en de visie voor de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten in RMC regio Utrecht weer. Deze agenda geeft invulling aan de gezamenlijke ambitie en sluit aan bij de veranderingen in het sociaal domein, waar alle partners in het netwerk mee te maken hebben. Daarbij is het noodzakelijk om de resultaten te monitoren, zowel kwantitatief als kwalitatief. Hiervoor dient de monitor 'SchoolWerkt-agenda' van het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) ter inhoudelijke onderbouwing van de aanpak. Deze monitor loopt tot en met 2019.

Met deze aanpak zijn we in RMC-regio Utrecht beter in staat om jongeren voor te bereiden op de toekomst. Alle partners in het veld (onderwijs, gemeenten, werkgevers) voelen zich verantwoordelijk voor de schoolloopbaan en de aansluiting op de arbeidsmarkt van jongeren.

Nieuwe voortijdig schoolverlaters

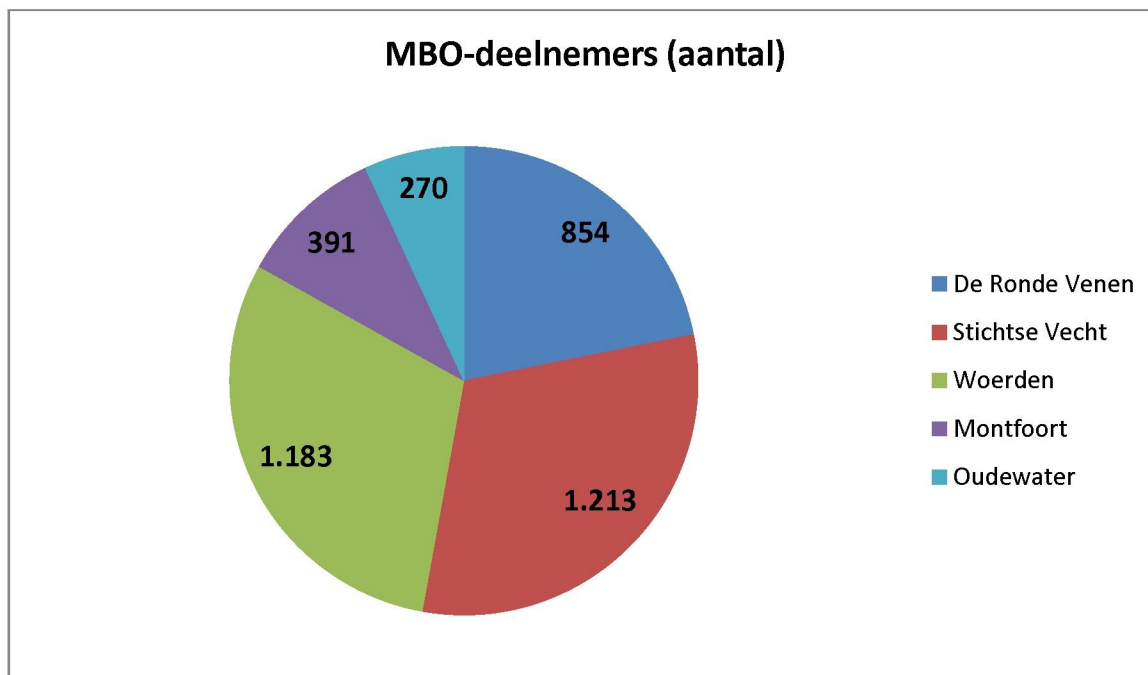
Dit zijn jongeren die zonder startkwalificatie gedurende het schooljaar zijn uitgeschreven bij een opleiding.

In schooljaar 2016/17 is het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) die wonen in de subregio Utrecht Noordwest vanuit het MBO **4,6 procent**, landelijk bedraagt dit ook **4,6 procent**².

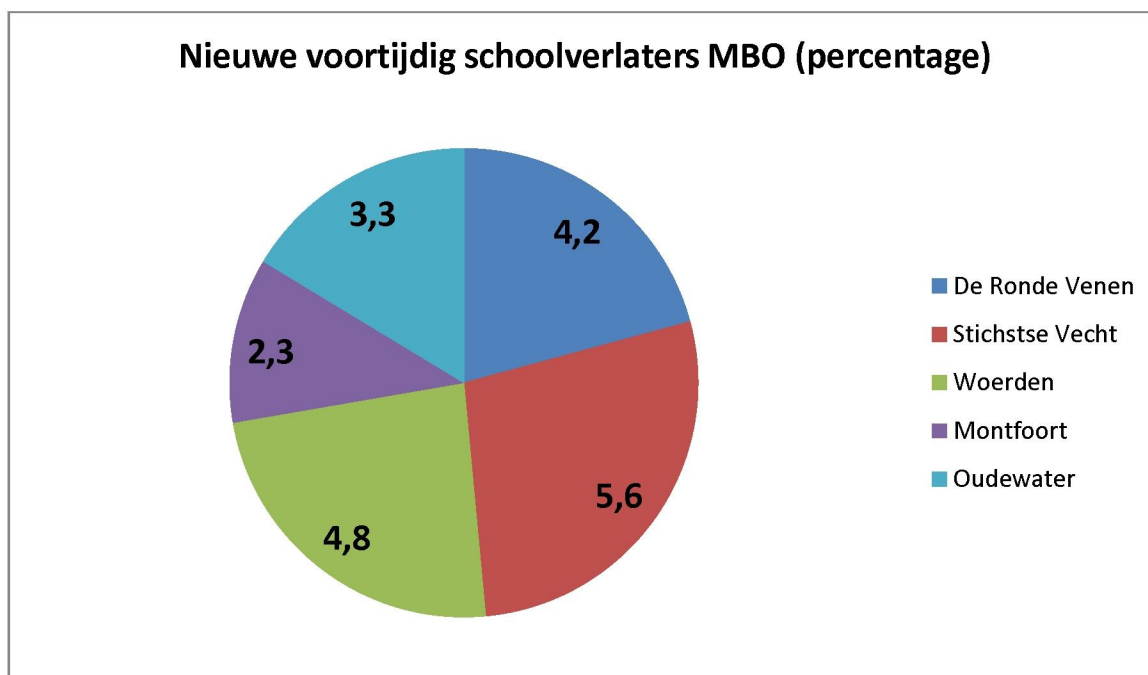
Een jaar eerder (2015/16) lag het percentage iets lager, namelijk **3,7 procent** in onze subregio en landelijk toen ook **4,6 procent**.

² Bron: RMC factsheet VSV schooljaar 2016/17 (DUO). In maart 2019 worden de (voorlopige) cijfers van schooljaar 2017/18 bekendgemaakt door DUO.

Aantal MBO-deelnemers per gemeente schooljaar 2016/17

Percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters MBO per gemeente schooljaar 2016/17

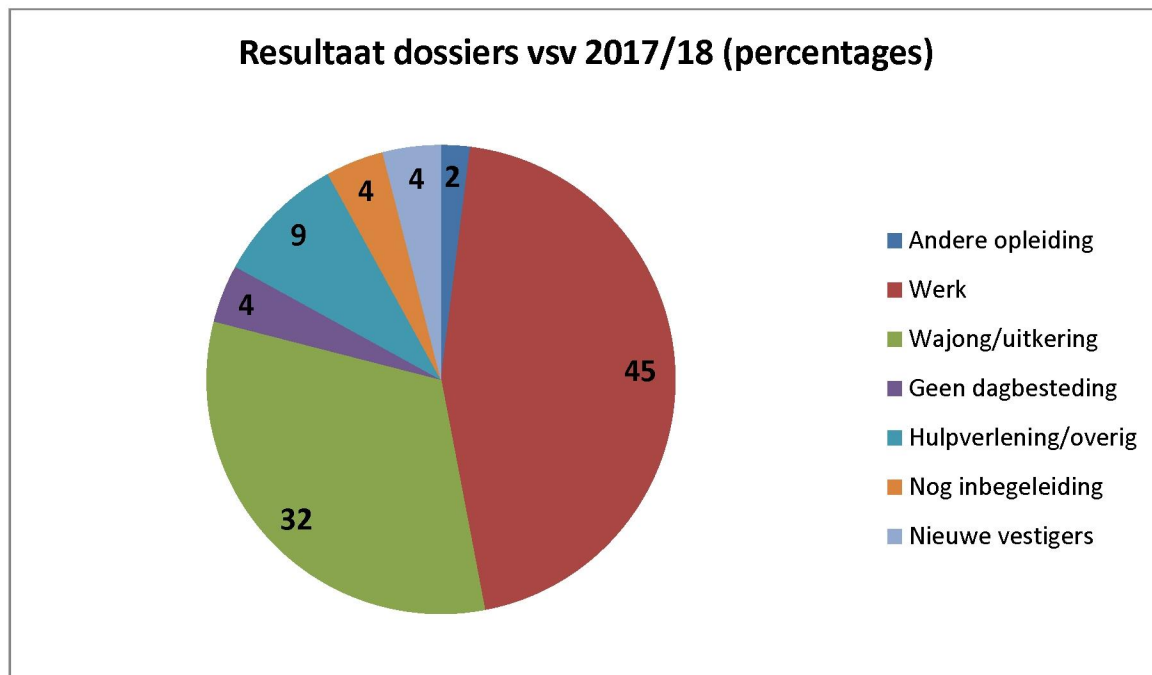

Ten opzichte van schooljaar 2015/16 is het percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters vanuit het MBO wat gestegen in Woerden (4,8 versus 3,5 procent), Oudewater (3,3 versus 1,4 procent) en Stichtse Vecht (5,6 versus 5,1 procent). En gedaald in De Ronde Venen (4,2 versus 4,7 procent) en Montfoort (2,3 versus 3,7 procent).

Alle voortijdig schoolverlaters in beeld

In 2017/18 zijn in totaal **959** dossiers voortijdig schoolverlaten in behandeling genomen. Dit betreft zowel bestaande/oude dossiers als nieuwe dossiers. Zolang een jongere nog geen 23 jaar is, en geen dagbesteding heeft (onderwijs, werk of hulpverlening of combinaties) wordt jaarlijks deze situatie gecontroleerd. Eerst door de administratie, namelijk onderzoek naar schoolinschrijving, inkomen/werk. Als hieruit blijkt dat de jongere 'op de bank zit' zonder dagbesteding vindt overdracht plaats aan het RMC-team en wordt er een begeleidingstraject aangeboden. In het volgende plaatje staat de meest recente situatie van deze 959 jongeren.

Dossiers voortijdig schoolverlaten naar resultaat schooljaar 2017/18 (percentages)

Vergeleken met 2016/17 zijn minder jongeren aan een andere opleiding begonnen (**2** versus **8** procent). Meer jongeren hebben Wajong of een uitkering (**32** versus **25** procent). Het deel van de jongeren dat werkt is gelijk gebleven.

De Overstap (VMBO → MBO)

Jongeren die overstappen van het VMBO naar het MBO lopen een groter risico op voortijdig schoolverlaten als zij niet tijdig zijn aangemeld en ingeschreven op de nieuwe school en/of nog geen keuze hebben gemaakt voor een vervolgopleiding. Daarnaast gaan leerlingen van een relatief veilige schoolomgeving naar het 'grote' MBO. Deze jongeren worden via een digitaal systeem (Intergrid: Aanmelding in Beeld) gevolgd vanaf het moment van keuze maken tot aankomst op het MBO. Dit is een instrument dat gezamenlijk wordt ingezet door het VMBO en MBO om alle leerlingen te begeleiden in de daadwerkelijke aankomst op de nieuwe MBO-vervolgopleiding. Leerlingen die zich niet tijdig (jaarlijks voor 1 april) aanmelden bij een vervolgopleiding worden door de scholen gemeld in genoemd systeem. In de zomer worden de overstappers die nog niet zijn aangenomen op een MBO door het RBL benaderd via een brief, mail, telefoon of huisbezoek. Leerlingen die desondanks geen inschrijving hebben bij een vervolgopleiding, worden besproken bij de 'overstaptafels'. Deze werkwijze resulteert erin dat er in het nieuwe schooljaar (per 1 oktober) slechts enkele jongeren geen schoolinschrijving hebben.

Voor de gehele RMC regio Utrecht gold dat in de overgang van 2016/17 naar 2017/18 bijna alle vmbo'ers (**95%**) zich voor 1 april 2017 hadden aangemeld bij een vervolgopleiding op het MBO of andere instelling. Vervolgens bleek dat **98%** van de overstappende vmbo'ers op 1 oktober 2017 geplaatst is op een vervolgopleiding.

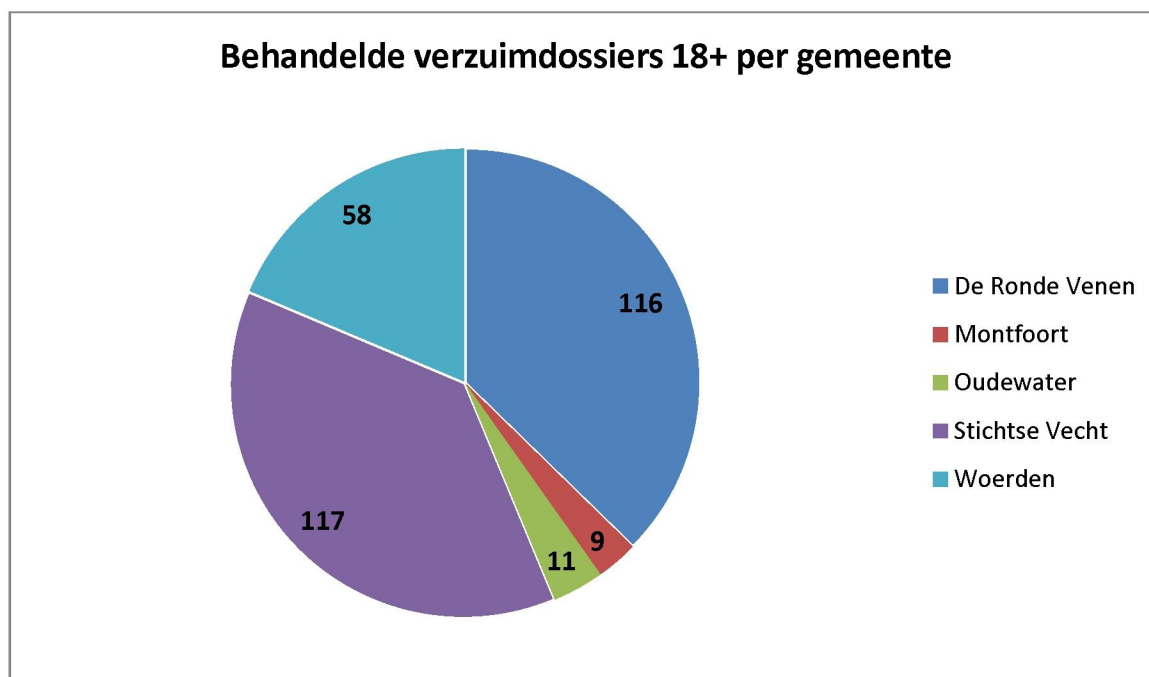
Verzuimaanpak 18+

Sinds enkele jaren wordt verzuim door het MBO bij het digitale verzuimloket van DUO gemeld. De landelijke afspraak is dat alle verzuim (18- en 18+) op dezelfde wijze wordt behandeld. Zodra een leerling 16 uur in 4 weken verzuimt, wordt dit door DUO aan de woongemeente gemeld. Daardoor is er snel contact mogelijk en kan er sneller preventieve actie worden ondernomen.

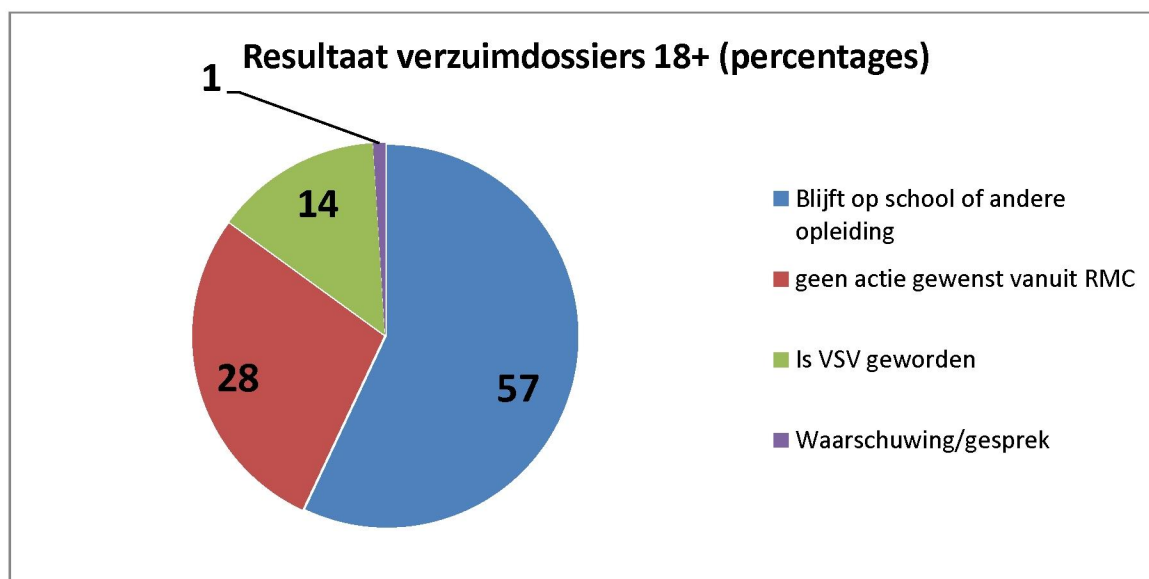
Op een deel van de meldingen wordt geen actieve interventie door RBL ingezet, omdat de verzuimbegeleiding van de jongere in principe vanuit de school plaatsvindt. Als het niet lukt om het verzuim te stoppen, als er een zorgelijke (thuis)situatie is, of als uitval dreigt, is er contact tussen jongere, school en RMC-team. Het belangrijkste doel van deze acties is om de kans op uitval te verkleinen. Doel is dus enerzijds preventie, anderzijds om dreigend voortijdig schoolverlaten snel in beeld te hebben. De kans dat een jongere weer naar school gaat is immers het grootst als hij pas kort is gestopt en nog 'vers' in beeld is. Dit is een belangrijke succesfactor waarbij de school en het RMC-team samen optrekken.

In schooljaar 2017/18 behandelde het RMC-team **311** verzuim 18+ dossiers. Het aantal administratief afgehandelde verzuimmeldingen 18+ bedroeg **810**. Een jaar eerder (2016/17) waren deze aantallen respectievelijk **448** en **837**.

Aantal behandelde verzuimdossiers 18+ per gemeente schooljaar 2017/18

Resultaat verzuimdossiers 18+ schooljaar 2017/18 (percentages)

Vergeleken met 2016/17 is een groter deel van deze jongeren op school gebleven of is aan een andere opleiding begonnen (**57** versus **38** procent) en waren er relatief minder dossiers waarbij geen

actie was gewenst vanuit het MBO (**28** versus **40** procent). Het deel van de jongeren dat uiteindelijk voortijdig schoolverlater is geworden is nagenoeg gelijk gebleven (**14** versus **15** procent).

Aanpak oud VSV

Binnen de eerder genoemde SchoolWerk-agenda wordt is de RMC-aanpak bij 'oud' voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) geïntensiveerd. Nieuwe vsv'ers hebben in het lopende schooljaar het reguliere onderwijs verlaten, oud vsv'ers zijn al langer van school. Deze jongeren werden door het RBL al regelmatig schriftelijk benaderd als zij geen startkwalificatie/opleiding, substantieel inkomen of dagbesteding hadden omdat maatschappelijke uitval op de loer ligt. Het in beeld brengen, bereiken en duurzaam terugleiden van deze jongeren naar een opleiding of werk is dan ook van groot maatschappelijk belang.

Deze aanpak is vanaf 2017 geïntensiveerd. Door middel van huisbezoeken en activering wordt ook waar mogelijk geprobeerd ouders te betrekken bij het begeleiden van de jongeren naar onderwijs, werk of andere trajecten.

Hierbij staat een integrale benadering centraal, er wordt samengewerkt met verschillende partners binnen de subregio. De jongeren worden in hun traject gemonitord om duurzame plaatsing (onderwijs en/of werk 6 maanden 'houden') te meten.

In onderstaande staan enkele bevindingen van schooljaar 2017/18. In totaal heeft het RMC-team middels deze werkwijze **110** jongeren extra benaderd, waarvan **42** jongeren in actieve begeleiding naar onderwijs, werk of dagbesteding zijn gebracht. Ongeveer de helft hiervan (**20** jongeren) heeft zich weer ingeschreven voor een opleiding. We zien echter ook regelmatig dat een jongere definitief de schoolbank heeft verlaten en werk vindt. Bij **68** jongeren is het niet gelukt om hen verder te ondersteunen. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld:

- werk met voldoende inkomen
- hulpverlening vanuit het (lokale) sociaal team
- verhuisd buiten de subregio Utrecht Noordwest
- geen contact kunnen leggen door RMC
- geen behoefte aan (intensievere) begeleiding
- al begeleiding door werk & inkomen, ondersteuning van een job coach
- een kind gekregen
- detentie

Eigen regie

Omdat jongeren op eigen benen moeten leren staan, is het belangrijk dat ze zelf de regie voeren over hun ontwikkeling. Het RMC-team gebruikt al een aantal jaar met succes een effectieve methode waarmee zij jongeren begeleiden: de Educatiemeter en Prowijzer van Dilemma Manager.

Dit instrument biedt handvatten om jongeren effectief en methodisch te begeleiden om de jongere zelf regie te laten voeren over zijn of haar ontwikkeling. In kaart wordt gebracht wat de mentale belastbaarheid is, hoe groot is de draagkracht en draaglast en welke studie- en beroepskeuze interesse de jongere heeft.

Foto 6: stockfoto jong volwassene (17-22 jaar)

Doorlopende projecten binnen het RBL

Netwerk ter ondersteuning kwetsbare jongeren

Voor jongeren verandert er bij het ouder worden veel: ze gaan zelfstandig wonen, hun eigen geld verdienen en steeds meer beslissingen zelf nemen. De meeste jongeren leren dit vanzelf, met vallen en opstaan en met ondersteuning van ouders en vrienden. Maar niet voor alle jongeren is dat vanzelfsprekend. Er is een groep die zich in een kwetsbare positie bevindt en voor wie het goed is ze te volgen in hun route naar volwassenheid. Jongeren in een kwetsbare positie zijn jongeren (zonder startkwalificatie) uit Praktijkonderwijs, voorgezet speciaal onderwijs, VMBO basisberoepsgerichte leerweg en MBO-Entree onderwijs, die doorstromen naar vervolgonderwijs in MBO-Entree of MBO niveau 2 of uitstromen naar de arbeidsmarkt. Zij zijn vaak kwetsbaar doordat ze op een of meerdere leefdomeinen problemen hebben. Het uiteindelijke doel is dat deze jongeren zo zelfstandig mogelijk participeren in de samenleving, met als uitgangspunten integraliteit, maatwerk en preventie en de jongere centraal.

Om hen te ondersteunen, is een aantal jaar geleden onder de vlag van het RMC het project JOW! (Jongeren Onderwijs Werkt!) gestart. JOW! was erop gericht jongeren in een kwetsbare positie perspectief te bieden in de richting van vervolgonderwijs, (aangepast) betaald werk, dagbesteding en/of een zorgtraject. Deze werkwijze moest bijdragen aan een sluitende aanpak voor jongeren in een kwetsbare positie die willen participeren, met als beoogd effect dat deze jongeren zoveel mogelijk meedoen in de samenleving. Of simpeler gesteld: geen jongere op de bank!

De doorontwikkeling van dit project maakt onderdeel uit van het invulling geven aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten op de terreinen jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie. Deze verantwoordelijkheid maakt het noodzakelijk meer te sturen op samenwerking en te werken aan ontschotting binnen het sociaal domein. Gemeenten dienen door een integrale toegang zorg dragen voor een sluitende aanpak waarbij de jongeren geen last hebben van verschillende wetten, petten en loketten.

Ingezet wordt op:

- Regulier waar mogelijk, speciaal indien nodig
- Benut zolang mogelijk reguliere financiering en voorzieningen
- Werk preventief in plaats van curatief
- Ontschot de middelen
- Beperk het aantal betrokkenen
- Houd het zo simpel mogelijk
- Benut elkaars expertise
- Kijk over de grens van de eigen organisatie
- Denk vanuit mogelijkheden in plaats van beperkingen

Om een werkelijk sluitende aanpak te realiseren is een *outreaching* aanpak waarbij jongeren op een actieve wijze benaderd worden, noodzakelijk. Dit betekent een 'eropaf'-aanpak, waarbij professionals zelf initiatief nemen door jongeren op te zoeken en hulp en diensten aan te bieden. Dit gebeurt door samen te werken met belangrijke partners die zich in de leefwereld van de jongere begeven. Duidelijk is dat iedere jongere weer anders is. Vooral bij jongeren in een kwetsbare positie zijn de situaties complex en uiteenlopend.

Ondersteuning begint al vanaf het 16de levensjaar, omdat dit de leeftijdsfase is waarin jongeren vaak doorlopende ondersteuning nodig hebben. Door dan al te starten is er voldoende tijd om alle acties voor een doorlopende ondersteuning in kaart te brengen en uit te voeren. Het eindpunt is 27 jaar. Dit sluit aan bij de Participatiewet: tot je 27e is het uitgangspunt leren of werken.

Verder wordt gestart met het opbouwen van een netwerk binnen onderwijs, werk en zorg. Bij de doorontwikkeling in dit project werken de gemeenten Montfoort, Oudewater en Woerden nauw samen. Deze gemeenten maken deel uit van zowel Ferm Werk als van RBL/RMC en delen derhalve al een groot deel van het regionaal netwerk.

Initiatieven rondom aanpak kwetsbare jongeren vinden uiteraard ook plaats bij de andere twee gemeenten waarvoor het RBL werkt (Stichtse Vecht, De Ronde Venen), waarbij aangesloten wordt op de lokale situatie (zorg, werk & inkomen).

In de **Stichtse Vecht** is een vergelijkbare werkwijze gestart met een pilot 'Integrale samenwerking toeleiding naar werk, scholing of zinvolle dagbesteding voor jongeren in een kwetsbare positie' (JKP). Doelgroep zijn de jongeren zonder startkwalificatie van 16-27 jaar en jongeren met een afstand tot de

arbeidsmarkt door andere (psychische) beperkingen. Dit maakt dat het vinden en/of behouden van een baan of duurzame positie in de samenleving voor hen lastiger is. Het lukt deze jongeren vaak niet om zelfstandig een bestaan op te bouwen. Zij hebben daarbij ondersteuning nodig van de gemeente. Het gaat vaak om complexe problematiek. Het is voor een deel een nieuwe doelgroep voor de gemeente die in aantal toeneemt en een andere werkwijze en expertise vraagt.

Het doel is dat alle jongeren tussen 16 en 27 jaar naar vermogen participeren in de samenleving en een toekomstperspectief opbouwen.

Doel van de pilot is een integrale werkwijze te ontwikkelen intern en met externe betrokken partijen, waaronder het RBL, onderwijs, werkgevers en de hulpverlening. Dat gebeurt door een proces van werkend leren in te richten op basis van casuïstiek besprekingen. De eerste stap is om de jongeren in beeld te krijgen en gezamenlijk instrumenten en werkwijzen te ontwikkelen om te zorgen dat zij weer naar school gaan of ondersteund worden in het vinden van een (duurzame) arbeidsplek. Hierbij wordt ook gebruik van de activiteiten die in regionaal verband worden ontwikkeld o.a. in de actielijnen van de Utrechtse Werktafel, de instrumenten van het actieplan jeugdwerkloosheid en de activiteiten die voortkomen uit de Schoolwerkt agenda en de implementatie van het *regionale project Voetstappen (Utrecht West)* waarin o.a. een betere aansluiting en samenwerking van de lokale toegang/sociaal wijkteam met het RBL wordt beoogd.

Daarnaast wordt binnen het project gestart met een maatjesproject waar de jongeren in kwetsbare positie gekoppeld worden aan een maatje (jongeren die hiervoor als vrijwilliger worden opgeleid en begeleid) die hen ondersteunt en stimuleert. Doel van het project is o.a. het activeren en een beter welzijn van de jongeren. Op deze manier krijgt de gemeente ervaring met een dergelijke werkwijze en het verbinden van formeel en informele netwerken waarbij ook de eigen afdelingen de kansen herkennen om het informele netwerk te betrekken. De bankzitters, als onderdeel van de doelgroep JIKP willen we in beeld brengen, benaderen en begeleiden samen met het jongerenwerk. De pilot is in juni 2018 gestart onder leiding van een projectleider.

In **De Ronde Venen** is eind 2017 een pilot gestart 'Integrale aanpak kwetsbare jongeren'. Er is een casusregisseur aangesteld die inzet op preventief behandelen van casuïstiek waarbij meerdere disciplines betrokken zijn en is de verbindende schakel tussen onderwijs, het kernteam, Werkcentrum en het RBL. De regisseur begeleidt zelf jongeren of zorgt dat een samenwerkingspartner dit doet. Het beoogd effect is dat het RBL bij zorg gerelateerde problematiek eerder naar het kernteam opschaalt of doorgeleidt naar bijvoorbeeld het Werkcentrum. Ook denkt de casusregisseur met de jongeren mee om te komen tot de beste oplossing om deel te kunnen blijven nemen aan het onderwijs en/of de arbeidsmarkt. Verder is het de bedoeling dat er efficiënte werkprocessen worden gecreëerd, die de gemeente De Ronde Venen na afloop van de pilot kan gebruiken voor een goede samenwerking tussen het RBL, kernteam, Werkcentrum en de jeugdconsulenten.

We volgen de 'voetstappen van de jongere'

Met de komst van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en Participatiewet naar de gemeenten is de afgelopen jaren ontzettend veel werk verzet om ervoor te zorgen dat niemand tussen wal en schip raakt. Lokaal zijn teams ingericht om de toegang voor de inwoners laagdrempelig te maken met als doel om problemen binnen gezinnen snel en in samenhang op te pakken. Deze zogenaamde integrale toegang voor inwoners wordt dichtbij de inwoners georganiseerd. De winst in deze andere manier van werken zit in de intensieve samenwerking tussen direct betrokken partijen die bij een gezin betrokken zijn. In dit samenspel stellen we ons steeds de vraag wat 'voorrang' heeft: schoolgang/onderwijs volgen, ondersteuning/zorg (in het gezin) of een combinatie van beide? Het streven is om de komende jaren hierin gezamenlijk nog sterker op te trekken en van elkaar te leren.

Het RBL als uitvoeringsorganisatie voor leerplicht en het RMC is één van de partners die direct betrokken is bij gezinnen met kinderen, waarin ongeoorloofd schoolverzuim plaats vindt. Het RBL bemerkt een toenemende werkdruk door het grote aantal meldingen en een toename van complexe leerplicht casuïstiek. Met name bij de complexe vraagstukken speelt vaak de vraag welke partij welke taak, rol, verantwoordelijkheid en bevoegdheid heeft. Het project heeft als doel te komen tot een duidelijke taakverdeling tussen de genoemde partijen.

Het project '*Voetstappen van de jongere*' is in 2018 in het leven geroepen om de verbinding en samenwerking tussen de verschillende sociale teams³ en het RBL te versterken, zeker daar waar het gaat om complexe (gezins)problematiek. Het doel op hoofdlijnen is dat er een duidelijk beeld is van:

³ De vijf RBL-gemeenten hanteren andere benamingen voor de eigen sociale teams als jeugdteam, stadsteam etc. In deze evaluatie gebruiken we de term sociaal team.

- wie welke *taak, rol, verantwoordelijkheid* en *bevoegdheid* heeft
- op welke wijze er wordt *samengewerkt*
- waar de *regierol* per casus ligt en op welke wijze de jongere wordt begeleid richting school, dagbesteding of werk

In maart 2018 is begonnen met de uitvoering van het project. Het initiatief daarbij lag bij het RBL. Binnen het RBL is een projectleider aangesteld om het eerste contact te leggen met de diverse sociale teams en onder andere te zorgen voor:

- aanwezigheid van RBL medewerkers op de werkvloer van de sociale teams
- geschikte werkplekken
- opstellen smoelenboek RBL
- organiseren van studiemiddag rondom de MAS⁴ voor sociale teamleden
- contactpersoon bij 'calamiteiten'

In schooljaar 2018/19 wordt het project geëvalueerd onder betrokken partijen.

⁴ Methodische Aanpak Schoolverzuim (Ingrado).

Cijfers leerplicht per gemeente schooljaar 2017/18

Montfoort

Totaal aantal leerplichtige leerlingen:

2.417

Behandelde casussen totaal:

Soort onderwijs	Bemiddeling/ informatie/advies	Verzuim	Vrijstellingen	Extra verlof	Absoluut verzuim	Totaal
BO	10	4	1	0	1	16
VO	22	19	1	0	1	43
MBO	6	19	1	0	1	27
(V)SO	13	4	2	0		19
Totaal	51	46	5	0	3	105

Verzuim (zie bovenstaande tabel) uitgesplitst naar soort:

Soort onderwijs	Ziekte	Signaal/spijbelen	Te laat komen	Luxe
BO	0	0	0	4
VO	2	13	3	1
MBO	2	16	0	1
(V)SO	0	3	0	1
Totaal	4	32	3	7

Toekenningen voor vrijstelling per wetsartikel:

Laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject (Art. 3b)	Psychische/lichamelijke ongeschiktheid (Art. 5a)	Bezwaren tegen richting onderwijs (Art. 5b)	Onderwijs in het buitenland (Art. 5c)	Gewichtige omstandigheden (Art. 11g)	Kwalificatieplichtige leerling geniet voldoende ander onderwijs (Art. 15)
0	3	0	1	0	1

Meldingen schorsing/verwijdering:

Soort melding	Aantal
Schorsing	5
Verwijdering	0
Totaal	5

Waarschuwingen/strafmaatregelen:

Soort onderwijs	HALT- straf	PV luxe	PV signaal	PV absoluut	Waarschuwingsbrief/gesprek
BO	0	0	0	0	4
VO	1	1	1	0	9
MBO	0	0	0	0	7
(V)SO	0	0	0	0	4
Totaal	1	1	1	0	24

De Ronde Venen

Totaal aantal leerplichtige leerlingen:

6.699

Behandelde casussen totaal:

Soort onderwijs	Bemiddeling/ informatie/advies	Verzuim	Vrijstellingen	Extra verlof	Absoluut verzuim	Totaal
BO	49	41	11	5	3	109
VO	80	47	3	0	4	134
MBO	25	87	0	0	3	115
(V)SO	40	24	2	0	0	66
Totaal	194	199	16	5	10	424

Verzuim (zie bovenstaande tabel) uitgesplitst naar soort:

Soort onderwijs	Ziekte	Signaal/spijbelen	Te laat komen	Luxe
BO	0	7	0	34
VO	6	33	5	3
MBO	1	85	0	1
(V)SO	1	22	0	1
Totaal	8	147	5	39

Toekenningen voor vrijstelling per wetsartikel:

Laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject (Art. 3b)	Psychische/lichamelijke ongeschiktheid (Art. 5a)	Bezwaren tegen richting onderwijs (Art. 5b)	Onderwijs in het buitenland (Art. 5c)	Gewichtige omstandigheden (Art. 11g)	Kwalificatieplichtige leerling geniet voldoende ander onderwijs (Art. 15)
0	7	5	3	5	1

Meldingen schorsing/verwijdering:

Soort melding	Aantal
Schorsing	5
Verwijdering	3
Totaal	8

Waarschuwingen/strafmaatregelen:

Soort onderwijs	HALT- straf	PV luxe	PV signaal	PV absoluut	Waarschuwingsbrief/gesprek
BO	0	6	1	0	28
VO	3	2	0	0	33
MBO	0	0	6	0	44
(V)SO	1	1	3	0	12
Totaal	4	9	10	0	117

Stichtse Vecht

Totaal aantal leerplichtige leerlingen:

10.086

Behandelde casussen totaal:

Soort onderwijs	Bemiddeling/informatie/advies	Verzuim	Vrijstellingen	Extra verlof	Absoluut verzuim	Totaal
BO	43	28	21	2	8	102
VO	103	61	5	0	8	177
MBO	27	96	1	2	6	132
(V)SO	42	21	4	0	3	70
Totaal	215	206	31	4	25	481

Verzuim (zie bovenstaande tabel) uitgesplitst naar soort:

Soort onderwijs	Ziekte	Signaal/spijbelen	Te laat komen	Luxe
BO	0	3	0	25
VO	5	51	0	5
MBO	8	85	3	0
(V)SO	3	17	0	1
Totaal	16	156	3	31

Toekenningen voor vrijstelling per wetsartikel:

Laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject (Art. 3b)	Psychische/lichamelijke ongeschiktheid (Art. 5a)	Bezwaren tegen richting onderwijs (Art. 5b)	Onderwijs in het buitenland (Art. 5c)	Gewichtige omstandigheden (Art. 11g)	Kwalificatieplichtige leerling geniet voldoende ander onderwijs (Art. 15)
0	8	4	18	4	1

Meldingen schorsing/verwijdering:

Soort melding	Aantal
Schorsing	10
Verwijdering	2
Totaal	12

Waarschuwingen/strafmaatregelen:

Soort onderwijs	HALT-straf	PV luxe	PV signaal	PV absoluut	Waarschuwingsbrief/gesprek
BO	0	2	0	0	22
VO	1	1	4	0	33
MBO	3	0	0	1	47
(V)SO	0	0	0	0	7
Totaal	4	3	4	1	109

Oudewater

Totaal aantal leerplichtige leerlingen:

1.622

Behandelde casussen totaal:

Soort onderwijs	Bemiddeling/informatie/advies	Verzuim	Vrijstellingen	Extra verlof	Absoluut verzuim	Totaal
BO	5	8	7	0	2	22
VO	14	21	0	0	1	36
MBO	10	7	0	0	0	17
(V)SO	8	7	0	0	0	15
Totaal	37	43	7	0	3	90

Verzuim (zie bovenstaande tabel) uitgesplitst naar soort:

Soort onderwijs	Ziekte	Signaal/spijbelen	Te laat komen	Luxe
BO	2	1	0	5
VO	5	10	3	3
MBO	1	6	0	0
(V)SO	0	6	1	0
Totaal	8	23	4	8

Toekenningen voor vrijstelling per wetsartikel:

Laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject (Art. 3b)	Psychische/lichamelijke ongeschiktheid (Art. 5a)	Bezwaren tegen richting onderwijs (Art. 5b)	Onderwijs in het buitenland (Art. 5c)	Gewichtige omstandigheden (Art. 11g)	Kwalificatieplichtige leerling geniet voldoende ander onderwijs (Art. 15)
0	0	7	0	0	0

Meldingen schorsing/verwijdering:

Soort melding	Aantal
Schorsing	3
Verwijdering	0
Totaal	3

Waarschuwingen/strafmaatregelen:

Soort onderwijs	HALT-straf	PV luxe	PV signaal	PV absoluut	Waarschuwingsbrief/gesprek
BO	0	3	0	0	3
VO	0	0	0	0	11
MBO	0	0	0	0	3
(V)SO	0	0	0	0	5
Totaal	0	3	0	0	22

Woerden

Totaal aantal leerplichtige leerlingen:

8.794

Behandelde casussen totaal:

Soort onderwijs	Bemiddeling/informatie/advies	Verzuim	Vrijstellingen	Extra verlof	Absoluut verzuim	Totaal
BO	57	14	10	1	4	86
VO	114	80	2	1	1	198
MBO	31	96	5	0	0	132
(V)SO	59	21	4	0	1	85
Totaal	261	211	21	2	6	501

Verzuim (zie bovenstaande tabel) uitgesplitst naar soort:

Soort onderwijs	Ziekte	Signaal/spijbelen	Te laat komen	Luxe
BO	2	2	0	10
VO	12	49	16	3
MBO	3	91	2	0
(V)SO	0	17	3	1
Totaal	17	159	21	14

Toekenningen voor vrijstelling per wetsartikel:

Laatste leerplichtige jaar alvorens leerwerktraject (Art. 3b)	Psychische/lichamelijke ongeschiktheid (Art. 5a)	Bezwaren tegen richting onderwijs (Art. 5b)	Onderwijs in het buitenland (Art. 5c)	Gewichtige omstandigheden (Art. 11g)	Kwalificatieplichtige leerling geniet voldoende ander onderwijs (Art. 15)
0	8	2	4	2	7

Meldingen schorsing/verwijdering:

Soort melding	Aantal
Schorsing	22
Verwijdering	0
Totaal	22

Waarschuwingen/strafmaatregelen:

Soort onderwijs	HALT-straf	PV luxe	PV signaal	PV absoluut	Waarschuwingsbrief/gesprek
BO	0	4	1	0	5
VO	2	2	4	0	35
MBO	3	0	4	0	36
(V)SO	0	0	1	0	9
Totaal	5	6	10	0	85

Afkortingen

BO	basisonderwijs
DUO	dienst uitvoering onderwijs
GGD	gemeentelijke gezondheidsdienst
HALT	Het ALTERNatief
HAVO	hoger algemeen voortgezet onderwijs
MAS	methodische aanpak schoolverzuim
MBO	middelbaar beroepsonderwijs
OCW	ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap
PV	proces verbaal
RBL	regionaal bureau leerplicht
RMC	regionale meld- en coördinatiefunctie
SUWI	structuur uitvoering werk en inkomen
SWV VO RUW	samenwerkingsverband voortgezet onderwijs regio Utrecht west
VMBO	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VO	voortgezet onderwijs
(V)SO	(voortgezet) speciaal onderwijs
VSV	voortijdig schoolverlaten
VWO	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Wajong	wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten